

Uppföljning av Grönare Stockholm

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i februari 2017 (utl. 2017:30, dnr 171-1292/2016) Grönare Stockholm, riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Riktlinjerna syftar till att stärka stadens gröna kvaliteter, utveckla det offentliga rummet och tydliggöra organisation och ansvar för stadens parker och gröna rum. Berörda nämnder och bolagsstyrelser uppmanas att prioritera konkreta förbättringar av parker, gångstråk och torg liksom nybyggande av liknande anläggningar. De kommer därmed bidra till minskade skillnader i stockholmarnas livsmiljöer.

För att genomföra intentionerna med Grönare Stockholm har stadsledningskontoret utsett en strategisk samordningsgrupp. Gruppen sammankallas och leds av stadsträdgårdsmästaren.

I samband med beslutet utökades trafiknämndens investeringsbudget med 300 mnkr under åren 2017-2019, med avsikt att genomföra satsningar i de sju stadsdelar som utpekats som särskilt prioriterade i stadens arbete med lokala utvecklingsprogram (LUP).

Grönare Stockholm etapp 1

Trafiknämnden beslutade i april 2017 (dnr T2017-00093) om respektive utrednings-, inriktnings- och genomförandebeslut för 14 projekt som utgör etapp ett av trafiknämndens genomförande av Grönare Stockholm. Takt i projektens framdrift är av naturliga skäl olika vilket gör att kontoret har för avsikt att i särskild ordning, för respektive projekt, förelägga nämnden förslag till inriktnings- och genomförandebeslut i den takt som är lämplig. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Grönare Stockholm etapp 2

Stadens ambition är att investeringsverksamheten inom ramen för Grönare Stockholm ska passa in i stadsdelarnas pågående arbete med att utveckla vissa platser. Med anledning av det anmodade trafikkontoret de sju prioriterade stadsdelsförvaltningarna att inkomma med projektidéer för de fortsatta investeringarna inom Grönare Stockholm. Inkomna projektidéer bedömdes och

utvärderades av den strategiska samordningsgruppen utifrån följande kriterier:

- Nyttä för många
- Stärka gröna kopplingar och samband
- Bidra till klimatanpassning
- Utveckla ekologiska värden
- Ökad trygghet, ökad attraktivitet
- Koppling till LUP-arbete och LUP-områden
- Investeringsåtgärder, inte driftmedel
- Inga insatser i naturreservat
- Tillmötesgå stadsdelsförvaltningarnas egna prioriteringar
- Insatsen ska kunna genomföras utan planändring

Med utgångspunkt i ovanstående kriterier föreslog den strategiska utvärderingsgruppen att finansiera 11 projekt. Trafiknämnden beslutade den 23 november 2017 (dnr T2017-00093) om inriktning för 11 investeringsprojekt i enlighet med förslaget. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Etapp 3

Stadens gröna samband och ekologiska värden ska utvecklas med hjälp av Grönare Stockholms investeringsverksamhet. Med utgångspunkt i de tidigare beslutade investeringsprojekten har den strategiska samordningsgruppen identifierat behov av särskilda satsningar inom stadens gröna samband och vissa biotoper som är centrala för utvecklingen av den biologiska mångfalden.

I arbetet med stadens nya översiktsplan togs ett underlagsmaterial fram som identifierade 33 platser i behov av utveckling och förstärkning. Ytterligare prioritering av dessa gjordes genom att bedöma varje plats utifrån följande kriterier:

- Pågår exploatering där området/platsen ingår?
- Är området/platsen utpekad i stadens översiktsplan (ÖP) som regionalt betydelsefull grön infrastruktur?
- Är området/platsen utpekad i ÖP som ett samband av strategisk vikt för att uppnå en sammanhängande stad?
- Gynnar insatsen många invånare?

Med utgångspunkt i ovanstående kriterier föreslog den strategiska utvärderingsgruppen att finansiera sju projekt. Trafiknämnden beslutade den 6 maj 2018 (dnr T2017-00093) om inriktning för sju investeringsprojekt i enlighet med förslaget. En kort beskrivning av

samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Strategiska samordningsgruppens arbete under 2018

Den strategiska samordningsgruppen utsågs av stadsledningskontoret i samband med beslut om riktlinjer för Grönare Stockholm. Gruppen, som sammankallas av trafikkontoret, består av representanter från stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, exploateringskontoret, fastighetskontoret och stadsdelsförvaltningarna Norrmalm, Enskede-Årsta-Vantör och Bromma. Stadsdelsförvaltningarna är utsedda att representera samtliga stadsdelar i arbetet. Under året har ett antal presentationer gjorts för stadens förvaltningar med syfte att informera om intentionerna med Grönare Stockholm.

Strategiska samordningsgruppen har under året haft fyra möten där fokus har legat på framdrift av pågående projekt i etapp ett och två och uppstart av etapp tre inom Grönare Stockholm. Genom trafiknämndens beslut om etapp tre är de särskilda investeringsmedel som avsattes för Grönare Stockholm disponerade på olika projekt.

Gruppen har också förordat finansiering av FEM-projektet (Förstudie Effektivare Miljöövervakning av stadens natur), eftersom projektets intentioner ligger väl i linje med arbetet inom etapp tre. Boverket tillstyrkte också en ansökan om medel för att komplettera insatserna inom etapp tre genom byggande av en groddjurstunnel under Magelungsvägen.

Genom en bred samverkan inom staden har ett antal arbetsmöten genomförts med syfte att upprätta en lista över befintliga dokument som ska ges status som ”kunskapsunderlag” inför stadens fortsatta arbete med grönfrågor. Med utgångspunkt i en lista på ca 200 dokument prioriterades ca 70 dokument som utgör officiellt kunskapsunderlag. I arbetet deltog representanter från följande förvaltningar: exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, idrottsförvaltningen, fastighetskontoret, stadsmuseet, Stockholm Vatten och Avfall AB, kulturförvaltningen, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna Norrmalm, Enskede-Årsta-Vantör och Bromma.

Under året har också arbetet med dokumentet Park Stockholm fortsatt. Det syftar till att utgöra en länk mellan det mer övergripande dokumentet Riktlinjer för Grönare Stockholm och stadsdelsförvaltningarnas parkplaner.

Under året har tre investeringsprojekt slutförts; Bodholmsgången, Gröna stugan och Flatens entré. Övriga projekt drivs framåt enligt intentionerna i Grönare Stockholm med stort fokus på breda dialoger med berörda medborgare i programskedet.

Konkretisering av stadens arbete med grönytekompensation
Trafikkontoret har under året, genom den strategiska samordningsgruppen, haft ett särskilt uppdrag att följa och konkretisera stadens arbete med grönytekompensation. Uppdraget att genomföra grönytekompensation ligger på exploateringskontoret vilket leder till att kontoren samverkar i frågan.

Exploateringskontoret har under året beslutat, alternativt färdigställt, 19 projekt som berör grönytekompensation. Dessutom pågår ett antal andra grönskompensationsprojekt där beslut tagits och redovisats tidigare år, men ännu inte färdigställt. De projekt som varit aktuella under 2018 redovisas nedan:

Stadsdel	Projektnamn	Skede
Skarpnäck	Hammarbyskogen	Start-PM
Kungsholmen	Kojan, Hornsbergs strand	Slutredovisat
Kungsholmen	Glädjen, Hornsbergs strand	Slutredovisat
Bromma	Gubbkärrs gård etapp B	Pågående
Bromma	Grottparken, Ulvsunda	Slutredovisat
Bromma	Västerled	Genomfört
Farsta	Ullerudsbacken, Farsta strand	Slutredovisat
Farsta	Borrsvängen Gubbängen	Slutredovisat
Farsta	Cirkelvägen Gubbängen	Slutredovisat
Hässelby-Vällingby sdf	Hässelby villastad, Löfstaverket	Markanvisat/start
Hässelby-Vällingby sdf	Hässelby villastad, Växthusvägen	Markanvisat/start
Hässelby-Vällingby sdf	Hässelby gård, Friherregatan	Markanvisat/start
Hässelby-Vällingby sdf	Hässelby villastad, Gulsippan	Utfört

Hässelby-Vällingby sdf	Skogsstjärnan	Slutredovisat
Hässelby-Vällingby sdf	Johannelund/Vinsta	Slutredovisat
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Högdalen, minneskortet	Slutredovisat
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Dalen	Slutredovisat
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Hagsätra, Vårvetet	Slutredovisat
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Örby, Urverket	Slutredovisat
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Enskede, Sexmännen	Start-PM
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Västra Hagsätra	Inriktningsbeslut
Hägersten-Liljeholmen sdf	Rubinvägen	Slutredovisat
Södermalm sdf	Södermalm 2:8 Norra Högalid	Start-PM

Med hänvisning till listan ovan finns det anledning att påpeka att exploateringskontoret också utvecklar grönytor som ryms inom exploateringsprojekten. Merparten av de ”gröna” insatserna inryms därför inte inom begreppet grönytekomensation. Med anledning av bl.a. detta finns ett behov av att utveckla och tydliggöra begreppet grönytekomensation som verktyg i exploateringsprojekt. Den strategiska samordningsgruppen kommer därför, i samverkan med exploateringskontoret, att följa frågan och driva på arbete i syfte att tydliggöra och utarbeta metoder för bl.a. mätning och redovisning.

Ekonomi

Det ekonomiska utfallet för investeringsverksamheten per stadsdelsnämnd inom Grönare Stockholm framgår av nedanstående tabell. Utfallet för 2018, 45,8 mnkr överträffar prognosen i T2 med 3,1 mnkr.

Kontoret har också erhållit externa medel från Boverket som tillförs de projekt som ansökt om medel. Medelstillelningen uppgår för verksamhetsåret 2018 till 7,8 mnkr enligt nedanstående tabell.

H-projekt / Projekt / Konto	BOKFÖRT
	2018
Grönare Stockholm	
Grönare Sthlm, Rinkeby Kista	3 450
Grönare Sthlm, Spånga Tensta	-1 767 857
Grönare Sthlm, Hässelby Vällingby	-4 847 363
Grönare Sthlm, Hässelby torg, Ormängstorget	-1 159 129
Grönare Stockholm	-7 770 899
Summa intäkter	-7 770 899
Grönare Stockholm	710 629
Grönare Sthlm, Rinkeby Kista	1 985 757
Grönare Sthlm, Spånga Tensta	6 422 929
Grönare Sthlm, Hässelby Vällingby	4 847 363
Grönare Sthlm, Enskede Årsta Vantör	7 975 919
Grönare Sthlm, Skarpnäck	4 969 588
Grönare Sthlm, Farsta	10 280 348
Grönare Sthlm, Skärholmen	3 661 608
Grönare Sthlm Vårbergstoppen ny stadsdelspark	7 203 840
Grönare Sthlm, Hässelby torg, Ormängstorget	5 538 290
Grönare Stockholm	53 596 270
Summa kostnader	53 596 270
Netto	45 825 371

Nedanstående tabell visar verksamhetsutfallet för respektive delprojekt inom Grönare Stockholm.

Projekt etapp 1	Plats	Åtgärd
Skärholmen sdf	Skärholmen/ Bodholmsgången	<i>Genomfört</i> , upprustning av gången har skapat gröna värden och ökat attraktiviteten, invigt våren 2018.
Skärholmen sdf	Vårbergstoppen	<i>Utredningsbeslut</i> , utredning pågår kring förutsättningar att anlägga ny stadspark med hög kvalitet, genomförandebeslut planeras våren 2019 i TN och KF.
Skärholmen sdf	Bredäng/Gröna stugan.	<i>Genomfört</i> , upprustning av temapark med lekplats, invigd sensommaren 2018.
Farsta sdf	Fagersjö–Farsta	<i>Genomförandebeslut</i> , genomförande pågår. Ett rekreationsstråk med levande och trivsamma omgivningar knyter ihop de båda stadsdelarna och skapar samband och tillgängliga naturvärden.
Skarpnäck sdf	Flaten, entrén	<i>Genomfört</i> , upprustning, tillgänglighetsanpassning och växtbäddar för omhändertagande av dagvatten. Invigning våren 2019.
Enskede-Årsta- Vantör sdf	Högdalen/Bandängen	<i>Genomförandebeslut</i> , park med lekpark och plaskdamm som har stort upprustningsbehov. Projektering pågår, byggstart planeras 2019.

Enskede-Årsta-Vantör sdf	Östberga/Backen	<i>Genomförandebeslut</i> , bygge pågår. Upprustning omfattar bl.a. toalett, plaskdamm, lek för barn i olika åldrar. Samordning med närliggande DP och blivande förskola.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Flera centrala platser	<i>Genomförandebeslut</i> , stadsodling i flera centrum, genomförs av sdf. under 2018.
Hässelby-Vällingby sdf	Hässelby torg, Örmängstorget och stråket mellan torgen	<i>Inriktningsbeslut</i> , öka torgets attraktionskraft med fokus på trygghet och attraktivitet som offentligt rum. Programarbete genomfört, genomförandebeslut och projektering 2019.
Hässelby-Vällingby sdf	Vällingby/Solursparken	<i>Genomförandebeslut</i> , upprustning av centrumnära park inom riksintresset Vällingby. Parken upplevs idag som otrygg men har ett högt kulturhistoriskt värde. Genomförande etapp 2 pågår.
Spånga-Tensta sdf	Tenstagången, Tenstaplan, Taxingeplan, Gullingeparken	<i>Genomförandebeslut</i> , öka områdets attraktionskraft med fokus på trygghet och attraktivitet som offentligt rum, lyfta fram kulturhistoriska värden. Flera etapper genomförda, taxingeplan genomförs 2019.
Rinkeby-Kista sdf	N Rinkebygången	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, omdaning av gångstråk norr om Rinkeby centrum till ett välfungerande offentligt rum.

Rinkeby-Kista sdf	Husbys gräns mot Järvafältet	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår. Utveckling av bostadsnära grönytor i samband med planerad nybebyggelse.
Projekt etapp 2	Plats	Åtgärd
Skärholmen sdf	Vårberg, Skärholmen, Sättra, Bredäng	<i>Inriktningsbeslut</i> , stadsodling i fyra centrum, genomförs av sdf. under 2018 och kommande år.
Skärholmen sdf	Vårberg C	<i>Inriktningsbeslut</i> , upprustning av parken Vårgården, framtagande av förenklade bygghandlingar pågår.
Farsta sdf	Fagersjö/Måsen	<i>Genomförandebeslut</i> , genomförande pågår. Parken utvecklas till aktivitetspark.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Hagsätra/Hagdalen	<i>Inriktningsbeslut</i> , projekt under uppstart, utveckling av stadsdelsparken Hagdalen, delfinansiering m.h.a. Boverket .
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Flera centrala platser	<i>Genomförandebeslut</i> , stadsodling i flera centrum, genomförs av sdf. under 2018.
Enskede-Årsta-	Högdalen, Hagsätra, Östberga,	<i>Genomförandebeslut</i> , projekt genomförs av sdf. Utbyte och komplettering av träd.

Vantör sdf		
Hässelby-Vällingby sdf	Hässelby torg-Ormängstorget	<i>Genomförandebeslut</i> , genomförande pågår. Ståket utvecklas till en attraktiv park som förbinder två torg.
Spånga-Tensta sdf	Hidingehöjden	<i>Inriktningsbeslut</i> , skapa stadsdelspark med höga sociala värden, projekt under uppstart.
Spånga-Tensta sdf	Tenstadalen	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete under uppstart, dialogarbete genomfört 2018. Utveckla ekologiska värden, dagvattenmagasin, spontanidrott m.m.
Rinkeby-Kista sdf	Rinkeby N stadspark	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, höja sociala och gröna värden.
Rinkeby-Kista sdf	Husby C-Husby gård	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, utveckla grönt kulturstråk mellan Husby C och Husby Gård i samarbete med Kulturförvaltningen.
Projekt etapp 3	Plats	Åtgärd
Hässelby-Vällingby sdf	Grimsta naturreservat	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka ekologiska värden m.a.p. våtmarkssamband Mälaren-Kyrksjön

Bromma sdf	Riksby	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka ek-biotoper, bygga övervintringslokaler för groddjur.
Skärholmen sdf	Vårberg	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka regionalt ek-samband.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Hagsätraskogen-Rågsveds friområde	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka regionalt ek-samband.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Rågsveds friområde-Fagersjöskogen	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka regionalt ek-samband.
Farsta sdf	Magelungen-Drevviken	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka regionalt ek-samband.
Farsta sdf	Larsboda-Sköndal	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka regionalt ek-samband.